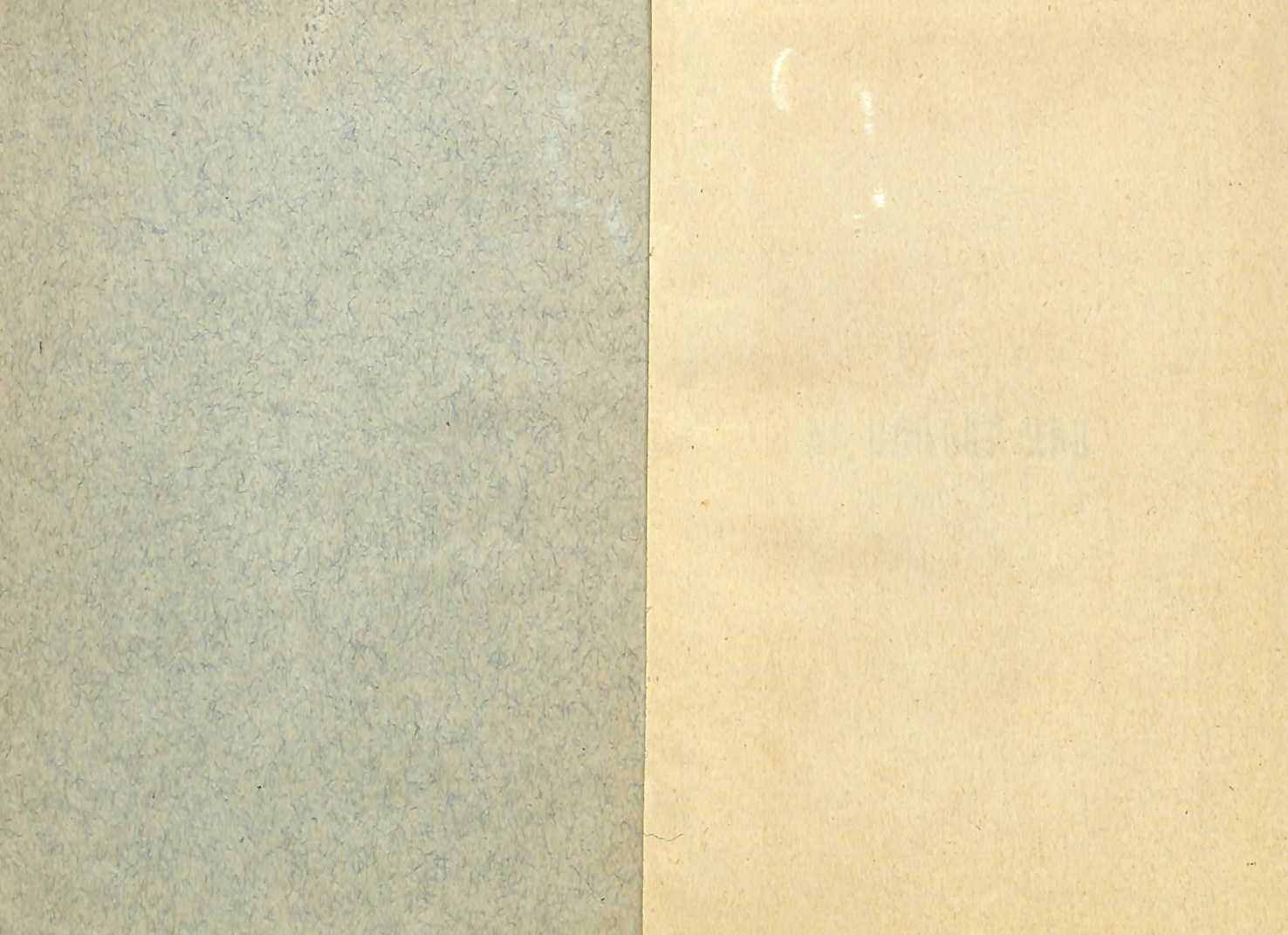

891.99

9-26

ՄԻ ՄՈՌԵԱՐ ԶԻՍ

01 JAN 2009

08 DEC 2011

891.99

9-26

Հրաչյա

ՄԻ ՄՈՌՆԱՐ ԶԻՍ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ
ՅՈՒՇԱՐԱՆ

ԳՐԵՑ

Յ. Թ. ԴԱՅԱՆԱՆ

ՀՐԱՏ. ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ Ի ՊՐՈՒՍԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Պ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՊԱՁԵԼ
1912

1.3 MAR 2013

24904

ԿՐ ԶՕՆԵՄ

ԶԵՐ ԱՆՄԱՀ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ՈՎ ԻՄ ԲԱՐԻ ԾՆՈՂՔՈՒ

որ արտրէն դարձիս, աւա՛ղ, լման
տասնըվեց եւ տասնեւթ տարիներ
ի զու՛ր սպասեցիր շուշան հաւատքով,
եւ կարօտի հուրքով մխացիր, մխացիր,
մինչեւ որ խունկի պէս անցաք, օրհ-
նութիւններ թողելով ձեր յիշատակին
կառչած պանդուխտի կեանքիս:

65625.67

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ չես գտներ
մարդ մը որ իր ծննդեան ցիշդ օրն ու տարին
չգիտնայ: Այս կարեւոր դէպքին տարեդարձը
ընտանեկան եւ բարեկամական շրջանակներու
մէջ վայելուչ կերպով կը տօնուի շնորհաւորու-
թիւններով, մաղթանքներով եւ նուէրներով:

Ուրախալի է որ այս գեղեցիկ ու միանգա-
մայն օգտակար սովորութիւնը սկսած է մեր մէջ
ալ մուտք գտնել, թէեւ տակաւին բաւական
ստուար է թիւը անոնց՝ որոնք իրենց աշխարհի
լոյսը տեսած օրն ու տարին չեն գիտեր ու գիտ-
նալու ալ հոգ չեն տանիր:

Յիշեալ սովորութեան մեր մէջ ընդհանրացու-
մը դիւրացնելու համար այսօր հրապարակ կը
հանեմ ներկայ գործս, որ սահմանուած է կէտա-
ւոր տողերուն մէջ, ծնունդը պատահած ամա-
թիւին դէմը, ամիսփեղու՝ ընտանիքի անդամնե-
րուն, ազգականներու, բարեկամներու, դպրո-
ցակիցներու եւ մեզի հետ շփման մէջ գտնուող
կարեւոր անձնաւորութեանց անունները (ըստ
կարելոյն ինքնագիր) եւ ծննդեան վայրն ու
տարեթիւը: — Յանձնարարելի է նշանակել նա-
եւ մօտաւորներու ամուսնութեան եւ մահուան
թուականները:

Տարուան օրերուն թիւով քառեակներ պատ-
րաստած եմ զանազան պարագաներու եւ տար-
բեր տպաւորութեանց ներքեւ, առանց երբէք
խորհիլ յաւակնելու, որ անոնք միացած՝ զրա-
կան արժանիք մը կրնան ներկայացնել, յայտնի
ըլլալով որ՝ չորս անձուկ տողերու մէջ ինծի տուն
տուողը աւելի օգտապաշտութիւնն եղած է քան
ներշնչումը: Զանաղիր եղած եմ պարզապէս օգ-
տակար խորհուրդ մը մարմնացնել՝ տաղաչափա-
կան ըստ կարի վայելուչ պատմութեանի մը մէջ:

Եւ իրաւցնէ մեծ պիտի ըլլայ սիրտիս բերկ-
րութիւնը՝ եթէ քառեակներուս վիճակի արծար-
ծել սէրը Գեղեցկին ու Բարւոյն, պաշտամունքը
Բնութեան եւ Աշխատանքին եւ ներշնչել պուտիկ
մը կորով տառապանքի որդիներուն եւ աղջիկ-
ներուն, որոնք աչքերնին արշալոյսի դռներուն
սեւեռած՝ սփոփարար նշոյլի մը, ժպիտի մը,
բառի մը սպասելէն, սպասելէն՝ խունկի պէս կը
մխան ու աղօթքի պէս կ'անուշանան:

Յ. Թ. ԳԱՅԱԵԱՆ

Աղեքսանդրիա, 1912

« Կեանքի աղբիւր են լուրջ խօսքեր.

Անոնց արդիւնքն ո՞վ կը զգայ.

Ո՞վ է տեսեր փոքրիկ սերմին

Մէջ քընացող ծառն հըսկայ: »

* *

*

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1

Հո՞ն կը սկըսի դրախտի ճամբան՝
Ուր զոյգ զուխներ են միաբան
Եւ ներդաշնակ՝ երկու սրբտեր,
Ուր դեռ կասկած չէ սըպըրդեր:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2

Կ'ուզէ՞ք գիտնալ թէ ի՞նչ կ'արժէր —
Ձեր ապրած կեանքն է ձեր արժէր.
Լաւ մըտածմունք, ազնիւ իղձեր
Ձեն բարձրացնեն արժէքը ձեր:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 3

Ձուր տեղ ձեր սիրտը կը խաբէր,
Սէրը վախճան մը չէ երբէք,
Այլ լոկ ճամբան, ուսկից պարտիր
Կրել անտրտունջ ամէն պարտիր:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 4

Երբոր մարդիկ վըհատին՝
Սիրտ տուր անոնց պարզօրէն.
Խրախոյս շնչել վըհատին
Զայն ստեղծել է նորէն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 5

Կը յաջորդէ սէր խորշանքին՝
Եթէ ճանչնար դուք առարկան.
Կեղտոտ կուգայ հանրէն ոսկին,
Մետաղներու ընտիր արքան:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 6

Դիսաւորի պէս հազուադէպ
են ճշմարիտ բարեկամներ.
Շուտ բարեկամ կ'ըլլան ըստէս
Անոնք որ հատ մը չեն զտներ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 7

Քեզի կանոն մ'ըլլայ ոսկի՝
Թէ գործի մէջ եւ թէ խօսքի
Ուղիղ ըլլալ ամէն ատեն,
Թող ինչ կ'ուզեն մարդիկ դատեն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 8

Ձարէն գատ աչքիս ոչինչ տըզեղ է.
Յաւէրժ ապրելու տենչ մը սիրտս կըզգայ.
Մահն իսկ սիրուողի աչքին շըքեղ է.
Սէրը այս կեանքին արեւն է հըսկայ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 9

Խօսիլ՝ արծաթ, լըռել՝ ոսկի—
Կրնայ ըլլալ սա ցշմարիտ.
Բայց բարի գործ փոխան խօսքի՝
Ուլունքի դէմ է մարգարիտ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 10

Կրնայ փոխել քար մը սոսկ
Խաղաղ ընթացքն առուակին.
Կրնայ լոկ մէկ գործ կամ խօսք
Ձեր կեանքն ընել ցաւագին:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 11

Եւ աստղերուն՝ բարին Աստուած
Սիրոյ, գութի կայծն է տուած,
Ու հրամայած՝ որ մնան արթուն
Համրել արցունքը խեղճ մարդուն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 12

Մինակ ապրիլ մեռնիլ է միշտ,
Սիրոյ տեղը կը զրաւէ վիշտ.
Բայց, բարեկամ, երկինք վրկայ,
Սիրոյ համար մեռնիլ չըկայ:

79-52959

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 13

Խոնչ կայ գեղեցիկ քան վարդ ու շուշան.
— Մատեր ժըրաշան.
Խոնչ կայ թանկագին քան թէ մարգարիտ.
— Սէր մը ճշմարիտ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 14

Զգացումներ մեզ կը տանին
Յաճախ հեռուն.
Լաւ է անսալ ուղիղ բանին
Յորդորներուն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 15

Ճաշակը ցոյց կուտայ սահման
Մեր զարգացման.
Բայց սէրը չափն է մեր ներքին
Արժանիքին:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 16

Երբ սիրտն է բաց բնութեան ճային՝
Լաւ զործերու է ընդունակ.
Դեւերն անգամ իր դէմ կայնին՝
Յառաջ կ'երթայ նա շարունակ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 17

Տարին ունի չորս եղանակ,
Եւ ճիշտ նոյնքան՝ կեանքը մարդուն.
Բայց սիրտն ունի մէկ եղանակ—
Սէ՛ր, միշտ կայտառ, միշտ զուարթուն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 18

Մանուկի մը ժպտող աչէն
Արուեստները պիտ' ամաչեն.
Սիրտին համար արցունքոտող՝
Բառ մը չունին արժան, կոթող:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 19

Ոճիր երբէք չէ մարդուն
Սիրել, պաշտել իր Աստուած.
Ուրեմն ոճիր է սիրել
Անոր ձեռքին կերտուած:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 20

Դիտե՛ս յաջորդ ժամուն յարգը.
— Ան կը բերէ կեանքիդ փառքը.
Սահող ժամն ի՞նչ տարաւ իր հետ.
— Ծի՛րը կորզեց քնացող սէրէդ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 21

Մութերու մէջ հիւժող բոյսին
ձառագայթներ կեանք տալ հասան.
Վիշտերու մէջ հիւժող յոյսին
Սէրը պիտի տայ բալասան:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 22

Եթէ հրէշին դուք բան մը տար՝
Կրնայ մէջտեղ ելլել հրեշտակ.
Բայց երբ ասկէ բան մ'է պակսած՝
Հրէշի փոխուի պիտ' անկասկած:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 23

Մէկ յաղթանակ կիրքի վըրայ՝
Ուրիշներուն դուռ կը բանայ.
Բայց կիրքերէն լոկ մէկ նահանջ
Կ'ընէ զանոնք խստապահանջ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 24

Օր մը կուգայ՝ երբ ամէն ինչ
Պիտի ըլլայ ի սպառ բնաջինջ.
Բայց սէրը դեռ պիտի սուրայ
Ոսկորներու կոյտին վըրայ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 25

Դանձ դիզեցէք զուր անձանձիր,
Ձեր մէ՛կ բանին չեմ նախանձիր.
Առէք ձեզ ինչ որ թուի աղէկ,
Բայց հանդարտ խիղճն ինձի թողէք:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 26

Սէլը որչափ տանջէք, գերփէք՝
Անի չըլլար սընանկ երբէք.
Անտր դէմ զուր զո՛ւր կ'ընթանար,
Ի՛րն է վերջին մեծ յաղթանակ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 27

Բաղդ աշխարհին տիրել կ'ուզէր,
Բայց երկինքէն վար սահեցան
Յաղթողաբար պարտիք ու սէր,
Ու զեռ կ'իջսեն միահեծան:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 28

Ու մեր սիրտե՛րն ալ կը հիւծին,
Թէեւ ունին ոյժն առիւծին.
Սէրեր չքնաղ նըման գարնան
Գարնան պէս ալ մեռնիլ կրնան:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 29

Ամբողջ կեանքին գործեր, բեռներ
Մեզ կ'երեւին ինչպէս լեռներ.
Միշտ կը քալէ մարդը խեղօք,
Օրուան գործը քայլ մըն է լոկ:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 30

Հիւր են վիշտեր եւ ամպեր,
Կուգան, կ'երթան անհամբեր.
Ու մեզ նորէն կը թողուն
Մեր կապոյտը փողփողուն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31

Ինձ չի խօսիր արիւն հոսող
Դիւցազներու փառքին կոթող.
Ես կը ճանչնամ հերոս լոկ ա՛յն
Որ տիրած է անձին միայն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1

Վիշտ չէ տարբեր ջուրին ուժէն,
Վընաս եւ շահ ունի կերպ կերպ.
Մարդիկ յայնժամ պիտի տուժեն
Զայն գործածել չըզիտնան երբ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2

Կեանքն անիծել գործ մ'է ունայն,
Որ կը յայտնէ միտքի մըթերդ.
Ան ուրիշ բան չէ, այլ միայն
ձերմակ, անբիծ թուղթի մը թերթ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 3

Կեանք մը ազնիւ, օրհնաբեր՝
Գեղարուեստէն չէ տարրեր.
Բարեւոյ՝ սիրով եթէ տաս՝
Նըկարէ մը չէ պակաս:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 4

Լաւ է մի ղէմը գեղեցիկ,
Բայց լաւագոյն՝ ժիր մատեր.
Ամէնալաւն՝ սիրտ բարի —
Ես երեքն ալ չեմ ստեր:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 5

Երեւնալուն եւ ըլլալուն
Մէջտեղը կայ վիճի մը անհուն.
Անճար, հանճար նման կը հնչեն,
Բայց լեռ կ'անցնի ասոնց մէջէն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 6

Թողէք կեղծեն որքան կ'ուզեն,
Թուզ չըսպասեր մարդ ընկուզէն.
Զի ծածկուիր փիղին ժանիք,
Ոչ ալ մարդուն բուն արժանիք:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 7

Դժբաղդ մարդ ալ կայ արդարեւ,
Որուն ժպտիլ չուզեր մէկ բան.
Եթէ մարգրիտ ցանէ արեւ՝
Կամ քուն ունի կամ ծակ զրպան:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 8

Յոռետեսը միշտ անկար է,
Վիշտեր ունի մըտացածին.
Զունեցածին ցաւն խանգարէ
Բերկրանքներն իր ունեցածին:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 9

Խըծըրժանքներն յիմարին,
Դատափետումն անփորձին
Որքան որ ալ յամառին՝
Զեն վընասեր լաւ գործին:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 10

Կատակն ըլլայ նըման աղի,
Միշտ չափաւոր անոր նըման.
Կատակողէ մը կատաղի
Մի՛ սպասէք զործ մը լըման:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 11

Կը բաւէ մէ՛կ օրինակ սոսկ
Քան թէ հազար պերճարան խօսք.
Խօսքեր յամախ միտքի շպար են,
Ազնիւ գործեր՝ սիրտիս պարէն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 12

Երէկ, այսօր ու վաղուան օր,
Զղջում, գործեր, յոյսեր նոր
Կազմեն կեանքին կարծն ու թելցուն
Անակընկալ դէպքով լեցուն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 13

Մեզ դէմ մըղած մեր պայքարն
Չունի որոտ, զըղըրդիւն.
Չըկայ կորուստ մ'այնքան դառն
Որքան խիղճին պարտութիւն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 14

Ես ձեր կեանքին ճովս, գեռուն
Եւ ոսկեզօծ հոգերուն
Ձեմ նախանձիր, ո՛չ երբէք,
Գոհ եմ հացովս չորարեկ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 15

Յամառութիւն եւ նկարագիր
Նոյն զոյնն ունին, բայց տարբեր են.
Զար գործի տէրն ու համակիր
Զուրն են խըմած նոյն աղբիւրէն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 16

Ոսկին քարով կը փորձեն,
Մարդ կը դատեն իր գործէն.
Զիս լաւ օրիդ մոռցա՞ր դուն —
Փորձաքար է բաղդ մարդուն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 17

Կը քընանան, կը քընանան
Մեծ վիշտերն ալ ծովի նըման.
Կը քընանան խորունկ, յամառ,
Ու կ'արթըննան շրքեղ, կայտառ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18

Երջանկութիւն մը յարատւու.
Ձարիք մը չէր ըլլար թեթեւ.
Տափակ կեանքէն կը նեղանար,
Կ'ուզէր զոնէ չորս եղանակ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 19

Հեղեղներն են շատ տուն աւրած.
Դործէ լըռիկ, խօսէ կամաց.
Անձրեւն եղիր հանդարտահոս,
Եւ ոչ թուրակ մը շատախօս:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20

Մէկ օրուան իսկ չէ արժանի
Այն որ գործել կը վարանի.
Կեանք կ'ըլլայ այն ինչ որ կ'ընենք,
Այն չի ճանչնար կեղծիք ու նենգ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 21

Կեանքեր կան մեծ եւ օրհնաբեր,
Որ իբր արեւ կը փողփողին,
Խժըժանքի միշտ անտարբեր,
Նրմանապէս՝ մեր ներբողին:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 22

Ապրած կեանքին է մարդ արժան,
Ինչո՞ւ կոչել բազըր դաժան.
Դուն բաղդին տէ՞րն ըլլալ կ'ուզես —
Պարտիս զրաւել զայն բերդի պէս:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 23

Երջանկութիւն՝ ալի նրման՝
Պէտք է բղխի սիրտի խորէն.
Ակն ա՛յն ատեն զոհ է լրման՝
Ջուր կը բաշխէ երբ ճոխօրէն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 24

Սիրով կուտայի ծիրքերս բովանդակ,
Տանս տեղ կ'ընտրէի անշուք մի վանդակ՝
Եթէ տրուէր ինձ լոկ բոյրը վարդին,
Կապոյտը երկնից, ձայնը ճշմարտին:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 25

Դըրախտը նախկին՝ երեք զետերու
Միջեւ զետեղուած վայր էր երջանիկ.
Արդի դըրախտէն երբէք չէ հեռու
Հօր, մօր ու զաւկին կազմած ընտանիք:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 26

Դիտցիր օգտուիլ բաղդի ժըպիտէն,
Հոգ չէ թէ մահուան աչքեր քեզ դիտեն.
Բայց երբ մըթագնի քու պայծառ երկին՝
Քաջութեամբ տոկա՛ եւ յուսա՛ կրկին:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 27

Շատ գանձեր կան տակաւին
Երկրի ծոցը անյատակ.
Ճոխ գանձեր կան տակաւին
Մահկանացուն կուրծքին տակ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 28

« Որքա՛ն փրշոտ է ուղիս, »
Ըսաւ պարտըր խնքնիրեն.
« Համն ի՞նչ քաղցր է պրտուղիս, »
Յարեց ջանքը մեղմօրէն:

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 29

Նիւթով շաղուած միտքէն բընաւ
Բարի բան մի՛ ակընկալեր.
Գալլը գառնուկ դեռ չըծընաւ,
Ոչ ալ շուշան՝ հողն ապալեր:

ՄԱՐՏ 1

Կ'երթայ արեւ, կուգայ լուսին.
Միշտ սփռփանք կայ անյուսին.
Կեանքի վերջին կաթիլին հետ
Միայն կ'ըլլան յոյսեր անհետ:

ՄԱՐՏ 2

Ան որ չունի նըպատակ՝
Երբեք անծին չէ իշխան,
Հոսանքներու հըպատակ
Պիտի մընայ յաւիտեան:

ՄԱՐՏ 3

Գործով, երգով սահած կեանքին
Ոչինչ կրնայ գալ հաւատար.
Խոնջանքի վարժք, հանգիստ անգին
Կը մոռցընեն քեզ լեռ ու սար:

ՄԱՐՏ 4

Կուրծքին վրայէն հարթ դաշտին
Սահի վըտակն անմըռունչ,
Բայց երբ խոչեր հանդիպին՝
Լըտուի երգին իր միմունջ:

ՄԱՐՏ 5

Որտա, շանթեր, բաղդ խրթին
Եւ դառն բաժակն այս կենաց
Ոչինչ կ'ազդեն այն սրբոյն
Որ լոկ սիրոյ է յենած:

ՄԱՐՏ 6

Մարդ զինք հագիւ գոհ կըզգայ
Երբ ձեռք բերուի նըպատակ,
Գործել օրէնք մ'է հըսկայ,
Եւ մարդ անոր հըպատակ:

ՄԱՐՏ 7

Զունին բարբառ, ոչ երգեր՝
Խորունկ զետեր, խոր վէրքեր.
Դետն երջանիկ ծովին տակ,
Վէրք կը բուժուի հողին տակ:

ՄԱՐՏ 8

Մինակ էի դաշտին երես,
Զանգակն հնչեց քաղցրաձայն,
Եւ ինքնաբուղիս իմ շուրթերէս
Անուշ խօսքեր բարձրացան:

ՄԱՐՏ 9

Եթէ առողջ ես ու զիտուն՝
Մի՛ սպասեր հըրաշքի դուն.
Ոտքիդ տակ շատ առիթներ կան,
Շարժէ՛, քիչ վերջ կ'անցնի ներկան:

ՄԱՐՏ 10

Եթէ աշխարհ թողու զիս՝
Զի վըհատիր իմ հոգիս.
Սիրող մունիմ դեռ անդին,
Որ ահն է իմ եռանդին:

ՄԱՐՏ 11

Նըպատակին բարի կամ չար՝
Կը գտնես միշտ սէրը պատճառ,
Միջոցներն ալ ամէն ատեն
Անշուշտ անոր համեմատ են:

ՄԱՐՏ 12

Երազանքի մըլլար գերին,
Բաղդի փըշուրքը մի՛ նետեր.
Կեանքն եւ արժէք լաւ պատկերին
Կը կազմեն միշտ մանրը կէտեր:

ՄԱՐՏ 13

Ուր որ զըպաւ սէրը ջինջ՝
Ոգեւորեց ամէն ինչ,
Ճեղքեց մութին նա կեղեւ,
« Եղիցի լոյս — եւ եղեւ: »

ՄԱՐՏ 14

Բաղդորս, ծկնորս նոյն բաներ են,
Ոգեւորուած նոյն կիրքերէն,
Որսը ինքնին՝ չնչին խնճոյք,
Որսաբու մէջն է բուն հաճոյք:

ՄԱՐՏ 15

Կեանքի համար կը կարօտին
Միտքեր ուսման, ըոյսեր՝ օղին.
Անսէր սիրտն ալ պիտի մեռնէր,
Սակայն սիրով կը կրէ լեռներ:

ՄԱՐՏ 16

Անդարձ կորար աչքերէս,
Եւ մութ սրտեց իմ երես.
Բայց դեռ կ'ապրիս սիրտիս բով
Եռապատիկ սուրբ կեանքով:

ՄԱՐՏ 17

Ի՞նչ հաճելի ժամն սուսնոյն
Երբ կը խօսիմ ես իմ անձին
Ու կ'ունկընդրեմ անոր սիրուն
Պատասխանին նուրբ շեշտերուն:

ՄԱՐՏ 18

Փայլի՞ր կ'ուզես զլիտու վերեւ.
— Պարզէ՛ր երկինքն իմ միգապատ,
Ու իմ կեանքին լուռ, յուսահատ՝
Եղիր միակ երգն ու արեւ:

ՄԱՐՏ 19

Տիրել կ'ուզէ մարդու որդին
Բարձունքներուն մթնոլորտին.
Սակայն որչափ բարձր երթայ նա՝
Սիրտն ալ այնքան կը ցրտանայ:

ՄԱՐՏ 20

Խօսիլ՝ արծաթ, լրուել՝ ոսկի,
Երբ վընաս կայ ծայրը խօսքի.
Ոճիւր՝ լրուելս, ոսկի՝ խօսքերս,
Երբ բամբասել ուզեն ընկերս:

ՄԱՐՏ 21

Յաճախ ընտիր խօսք մը եւեթ
Կընայ գտնել սիրտին ճամբան,
Ու հոն ապրիլ, փայլիլ յաւէտ
Մութը ճեղքող աստղի նրման:

ՄԱՐՏ 22

Ուրիշի գործն երբ գնահատես՝
Արժանիքիդ է այդ հանդէս.
Ու երբ գործիդ չես գովարան՝
Կրնաս մեծնալ զուն անխափան:

ՄԱՐՏ 23

« Պատիւ, աչքեր, ապակի
Ձեն դիմանար կատակի. »
Անուանարկիչ զու մարդէն
Փախի՛ր, դահիճ մ'է արդէն:

ՄԱՐՏ 24

Կ'ատեմ ես սիրտն անարձագանք,
Սիրոյ, վիշտի դէմ անտարբեր.
Կրնայ զառնալ ան մեծ փորձանք
Եւ անուցանել օձեր, բարբեր:

ՄԱՐՏ 25

Բնութիւնն եւ սէր
Մէկ մէկ քընար,
Աւա՛ղ, շատեր
Ձեն հասկընար:

ՄԱՐՏ 26

Սէրը չէ բեռ
Մ'այնքան թեթեւ,
Բայց ոյժ կայ դեռ
Անոր ետեւ:

ՄԱՐՏ 27

Գործիդ, խօսքիդ
Ու նըշմարիդ
Մէջ թող տիրէ
Սէր ճըշմարիտ:

Blank page with a decorative border and horizontal lines for writing.

ՄԱՐՏ 28

Խոհեմութեան մէջ երկիւղն ալ
Կրնայ մեծկակ մաս մ'ունենալ.
Եւ քաջութիւն չէ միշտ հաղորդ
Յանդգնութեան անմիտ, յոխորտ:

ՄԱՐՏ 29

Յաջողութիւն չէ բոլ վախճան
Ուր պիտ' հանգչիս դուն վերջապէս.
Ան ուժերուդ է լոկ խրախճան,
Պէտք է դեռ շատ մղոններ չափես:

ՄԱՐՏ 30

Մէկ մասն արդէն յաջողանքիդ
Սըխալներուդ ես պարտական.
Բայց այս չըլլայ կանոն կեանքիդ,
Անբուժելի սխալներ ալ կան:

ՄԱՐՏ 31

Զանգակները իրիկուան
Օրուան մահը կը գուժեն.
Օրը կորզեց յաւիտեան
Մեծկակ մաս մ'ալ մեր ուժէն:

ԱՊՐԻԼ 1

Անտես կ'ընես ցաւն ընկերին,
Գոց կը պահես քսակիդ բերան,
Եւ աղօթքներդ կը դեգերին
Ջղջիկի պէս գլխուդ վըրան:

ԱՊՐԻԼ 2

Ան որ վիշտին, արցունքին
Կրնայ տոկալ անվըրդով՝
Երջանկութեան բարձունքին
Ալ կը տոկայ նոյն սըրտով:

ԱՊՐԻԼ 3

Հաւագոյն է մէկ լաւ մատեան
Քան թէ հազար հատ յոռի.
Բայց գերադաս է զիրք բնութեան
Հազար հատ լաւ հատորի:

ԱՊՐԻԼ 4

Երգը կեանքին աղն ըլլայ թող,
Եւ աշխատանք՝ շունչ մեր կեանքին.
Ամէն գործող է աղօթող.
Յամաք խօսքով չապրիր հոգին:

ԱՊՐԻԼ 5

Օրը գովէ՝ երբ վախճանի,
Բայց մարդը՝ երբ դեռ կենդանի.
Ներբողներէն մահաճառին
Խեղճ մեռեալներ դեռ համ չառին:

ԱՊՐԻԼ 6

Ժամանակը մանաւանդ
է գերագոյն մէկ ականդ.
Հարցուր անծիղ՝ եղա՞ր դուն
Հաւատարիմ եւ արթուն:

ԱՊՐԻԼ 7

Աշխատութիւն զանձ է անգին,
Միշտ գերադաս իր արդիւնքին.
Ծոյլ ձեռք, ծոյլ սիրտ, ծոյլ միտք յաւէտ
Յառաջ բերած են մեծ աղէտ:

ԱՊՐԻԼ 8

Բնութիւն՝ բոլոր նոր ու հին
Արուեստներու թագուհին.
Ան որ բնութեան չունի սէր՝
Կեանքին համը չէ տեսեր:

ԱՊՐԻԼ 9

Մաքուր սիրտի
եւ կամքի տէր
Մարդիկ բընաւ
Վախ չեն գիտեր:

ԱՊՐԻԼ 10

Կեանքն ունի ծով
եւ տարտարոս.
Խըղճմըտանքն իր
Միակ փարոս:

ԱՊՐԻԼ 11

Սէր, յոյս կուգան
Միշտ թեւ թելի,
Բաղդն ալ անոնց
Կը հետեւի:

ԱՊՐԻԼ 12

Կեանքն ատաղձ մ'է ինքնին բարի.
Դաւանանքս է սա խորին.
Մէկն այդ փայտէն քնար կը ջինէ,
Միւսն ալ՝ շեմեր ախոռին:

ԱՊՐԻԼ 13

Ինչ դըրախտներ կը բողբոջեն
Մեր սիրտին մօտ, մեր առջին,
Ու մեր ծարաւ, յիմա՛ր աչքեր
Դեռ աստղերուն կը կառչին:

ԱՊՐԻԼ 14

Սիրտը չէ լոկ վիշտի աղբիւր,
Ան բերկրանքներ ալ ունի բիւր.
Եթէ քեզմով չես բերկրիւր դուն՝
Պիտի անշուշտ շեղիս հեռուն:

ԱՊՐԻԼ 15

Բերկրանք եւ վիշտ կը կարօտին
Հաղորդուելու մեր ծանօթին.
Ջրսպւլած սէր, հառաչք թագուն
Կրնան դառնալ հիւժախտ հոգուն:

ԱՊՐԻԼ 16

Գարնան ամպի շղարշներ բարակ,
Երագներու հրմայք անգին,
Ո՛հ , չեն ցնդիր այնչափ արագ
Ինչպէս օրերն մարդու կեանքին:

ԱՊՐԻԼ 17

Ծով մ'է սէրը անհուն, խորին.
Ունի ծրփանք եւ խենդ ավք,
Պահէ գանձերն նա ժըխորին՝
Հիանալիք եւ . . . խընդալիք:

ԱՊՐԻԼ 18

Մի՛ սպաններ դուն ճըճին,
Ան որքան ալ է չնչին.
Թերեւս անոր տուաւ Տէր
Գործ մը , զոր դուն չես զխեր:

ԱՊՐԻԼ 19

Տրտում սիրտով տեսայ շատեր
Որ սէրը չեն զընահատեր.
Բայց հրճուեցայ՝ երբ ցօղերէն
Ծաղիկներ շատ զոհ եղեր են:

ԱՊՐԻԼ 20

Կապուտագեղ երկնից վըրան
Ամպ մը լարեց իր սեւ վըրան.
Ամպը զընաց. կապոյտն հոն է.
Անցողական չէ ա՛ն գոնէ:

ԱՊՐԻԼ 21

Որքան չնչին ըլլան խոտեր՝
Անոնց վըրայ մի՛ կոխոտեր.
Ամէն մէկ ծիլ՝ նըման տունի՝
Երկնից ցօղը հիւր կ'ընդունի:

ԱՊՐԻԼ 22

Այգուն ցօղին պէս թափանցիկ,
Անշարժ, անձայն՝ ինչպէս Սփինքս,
Երբ ես խօսիմ՝ կը պապանծիք —
Ստեղծագործ Սէրն եմ ես ինքս:

ԱՊՐԻԼ 23

Վընասակար են արդարեւ
ձողս անձրեւներ ու շատ արեւ.
Ոսկի կանոնդ ըլլայ միջակ,
Ատուլ չափէ ամէն վիճակ:

ԱՊՐԻԼ 24

Խոսեր լեզի
Պէտք են ղեղի,
Եւ սիրտս՝ հըզօր
Կ'ընէ դառն օր:

ԱՊՐԻԼ 25

Կեանքի ճամբան
Մինչեւ դամբան
Գիծ մ'է պարտուց,
Ոչ մին գըժուճ:

ԱՊՐԻԼ 26

Բաղդն ունի իր
Անակընկալ,
Ջանա, եղիր
Լաւ հիւրընկալ:

ԱՊՐԻԼ 27

Շահու կուռքին առջեւ հազար
Սէրեր կ'ըլլան զեանի հաւսար,
Ու պատիւներ խունկի նըման
Իր բազինին վրայ կը մըխան:

ԱՊՐԻԼ 28

Սէրը՝ նըման փորուող հորին՝
Քանի սպառեա՛ կ'ըլլայ խորին.
Փառք եւ հաճոյք մինչեւ դամբան
Պիտի պճնեն սիրոյ ճամբան:

ԱՊՐԻԼ 29

Կեանք՝ լի հարցով, աստղով՝ երկին,
Շատ քիչերուն կայ պատասխան.
Պատասխաններն ալ ի կարգին
Նոր հարցերու ծընունդ կուտան:

ԱՊՐԻԼ 30

Քիչերը լոկ ճանջցան ներկան.
Մանկանց նըման դեռ շատեր կան,
Որ երջանիկ են իսկօրէն,
Բայց չեն գիտեր, կուլան նորէն:

ՄԱՅԻՍ 1

Լոյս կը ցոլար գեղեցկօրէն.
Ժպտեցաւ Տէրն միահեծան.
Իր ծիածան ժըպիտներէն
Ծաղիկներ վար թափթըփեցան:

ՄԱՅԻՍ 2

Խօսքեր՝ հովի պէս տարածուն՝
Միշտ վաղանցիկ ու թեթեւ են.
Դործ՝ երկաթի պէս, կուռ, լեցուն՝
Կեանք կը թողու իր ետեւէն:

ՄԱՅԻՍ 3

Օգնութիւններ յաճախագին
Նեղ օրերէդ քեզ կ'ազատեն.
Բայց բարիքէն անկախ կեանքին
Պիտի զրկեն քեզ նոյն ատեն:

ՄԱՅԻՍ 4

Զար խօսք՝ ծիւնէ գունդի մը պէս՝
Կը ստուարանայ՝ քանի զլորես,
Բայց ցոլքերէն ճշմարտութեան
Շուտ կը հալի ծիւնի նըման:

ՄԱՅԻՍ 5

Թող ձերն ըլլան բաղդին բարիք,
Փառքի ցնորքներ օղապարիկ.
Ինձ թողէք լոկ հաւատք, յոյս, սէր,
Ա՛լ ուրիշ բան ես չեմ ուզեր:

ՄԱՅԻՍ 6

Շատ աստղեր կան դեռ անանուն,
Բիւր հաճոյքներ՝ կընիքի տակ.
Դեռ չենք ճանչնար ցաւն ամէնուն,
Սիրտն ալ ծով մ'է մութ, անյատակ:

ՄԱՅԻՍ 7

Կեանքի վիշտին հոծ տարալին
Ձի դիմանար պողպատն անգամ.
Սիրտեր որքան ալ տառապին՝
Հատ մը կըրել դեռ կը ցանկամ:

ՄԱՅԻՍ 8

Նըպատակը այս կարճ կեանքին
Տառապիլ մ'է դիւցազնօրէն.
Ոսկի ցնորքներդ երբ կը յանգին՝
Երջանիկ ես դուն այն օրէն:

ՄԱՅԻՍ 9

Որքա՞ն գանձեր
Հաւաքեր են
Խելօր անձներ
Հաւ զիրքերէն:

ՄԱՅԻՍ 10

Երբ դուք գործել
Կրնաք ձեռքով՝
Ամէն գործ յարգ
Ունի ձեր քով:

ՄԱՅԻՍ 11

Գործը կ'ըլլայ
Միշտ կենդանի՝
Երբ մաս մը մեր
Կեանքէն տանի:

ՄԱՅԻՍ 12

Սիրէ, ապրիլ թէ կամիս,
Ապրէ, սիրել թէ կամիս.
Առանց սիրոյ այս կեանքը
է անծաղիկ մի Մայիս:

ՄԱՅԻՍ 13

Թռչունէ զուրկ ի՞նչ է բոյնը,
Առանց լոյսի ի՞նչ է գոյնը,
Ծաղիկէ զուրկ ի՞նչ է Մայիս,
Առանց սիրոյ ապրի՞լ կամիս:

ՄԱՅԻՍ 14

Բնութիւն պարզեց ճոխ սեղան,
Ուր բիւր շնորհքներ կը տեղան.
Վիշտեր քու սիրտդ են գրաւեր,
Ընդունէ շուտ իր հրաւէր:

ՄԱՅԻՍ 15

« Ծանիր զքեզ » — թող անգին
Կանոնն ըլլայ քու կեանքին.
Կեանքիդ պըսակ գերազանց՝
« Ընկերդ սիրէ դուն սրտանց: »

ՄԱՅԻՍ 16

Երբ քեզ հարցնեն՝ ինչպէ՞ս կամիս,
« Մայիս թող գայ ամէն ամիս »
Պիտ՝ որոտաս անմիջապէս,
Եւ ամէն բան սրիսալ չափես:

ՄԱՅԻՍ 17

Աստղերն երկնի, ծաղկներ գարնան,
Յոյսը կեանքին, շողն արեւուն՝
Պիտ՝ հաւասար գալ չը կրնան
Անմեղ սիրտի մը սիրասուն:

ՄԱՅԻՍ 18

Ծաղիկներ, դուք սաղմոսներ էք,
Եւ դուք, աստղեր՝ պատարագ,
Հովեր, անուշ խունկ կը բերէք —
Ոհ, մի՛ անցնիք շատ արագ:

ՄԱՅԻՍ 19

Ձգոյշ կեցիր լըսիկ գետէն՝
Որու յատակը չես տեսներ,
Գոց սիրտի զոհ եղան արդէն
Հազարաւոր քեզի պէսներ:

ՄԱՅԻՍ 20

Ու ժայռերը ծովեզերքին
Ծաղրեն ալիքն փոթորկասէր,
Հոն ունկընդրած դարուց երգին՝
Յամառ կամրի կուտան դասեր:

ՄԱՅԻՍ 21

Եւ կը ծըլին, կը բողբոջեն
Մինչեւ անգամ մոխրին մէջէն,
Միշտ կը ծըլին ու կը ծաղկին
Յոյսեր նըման զարնան ծաղկին:

ՄԱՅԻՍ 22

Սոխակներուն շնորհք կը պակսի.
Լորձունք կ'ըլլայ թեւ մետաքսի.
Աւելցուքն է մեղրը մեղուին.
Տգէտներ որքա՞ն շուտ կը խաբուին:

ՄԱՅԻՍ 23

Անծրեւ, խըրատ երբ չափն անցնին՝
Վընասաբեր կ'ըլլան ինքնին.
Չափաւորը՝ համբան միջակ՝
Կը պըսակէ ամէն վիճակ:

ՄԱՅԻՍ 24

Դործերդ բարի
Դուն մի՛ գովեր,
Սընափառի
Մ'առներ հովեր:

ՄԱՅԻՍ 25

Զբօսանքի
Սէրն անպայման
Պիտի յանգի
Միշտ քայքայման:

ՄԱՅԻՍ 26

Մահովն առչի
Բռնած ճիւղին՝
Յոյս կը կառչի
Յարդի շիւղին:

ՄԱՅԻՍ 27

Շատ զարուհներ եկան, անցան,
Ոսկի ամպեր եղան ցիր ցան.
Շատ երազներ տուիր հովին,
Ու կ'երազե՛ս, սիրտ, տակաւին:

ՄԱՅԻՍ 28

Անցեալին մէջ դագաղներ կան,
Պարտքով լեցուն է քու ներկան.
Երբ կ'աշխատիս լուրջ եւ արթուն՝
Վաղուան համար մի՛ հոգար դուն:

ՄԱՅԻՍ 29

Գեղն ու բոյրը բաժնէ վարդէն —
Ան չի խօսիր այլեւս հոգուդ,
Յոռի թուփ մը եղաւ արդէն,
Վարդ անուեն ալ չընեն օգուտ:

ՄԱՅԻՍ 30

Երջանկութիւն է անպատճառ
Մահկանացուին արժանի.
Երջանկութեան ջուխտակ տաճար՝
Բնութիւն եւ յարկ ընտանի:

ՄԱՅԻՍ 31

Յստակ մէկ միտք, առողջ մարմին
Եւ ասոնց հետ սիրտ մը կայտառ՝
Շրջեղ պսակն են մարդու զարմին
Եւ իրաւունքն անոր արդար:

ՅՈՒՆԻՍ 1

Անգործ ուժեր չունին օգուտ,
Կրնան նոյն իսկ առթել վրնաս.
Երբ վստահ ես զուն ուժերուդ՝
Փոքրիկ հրաշքներ գործել կրնաս:

ՅՈՒՆԻՍ 2

Շատ տառապող սիրտն է նրման
Լաւ հերկուած ընտիր արտին,
Երբ եղանակն հասնի լրման՝
Կը տեսնես ճոխ արդիւնք չորս դին:

ՅՈՒՆԻՍ 3

Միտքի, սիրտի ծիրքեր աղուոր՝
Երբ քաջութեամբ չօժանդակուին՝
Պիտի յաւէտ մընան անզօր,
Եւ հոսկ չորնան բոլորովին:

ՅՈՒՆԻՍ 4

Իր ծաղրանքին մէջ թեթեւուն
Կ'արտափայլէր սպտկերն հոգուն,
Ու գործերուն մէջ միգապատ
Տեսայ սիրտին լայն անապատ:

ՅՈՒՆԻՍ 5

Ծաղկիս տուլի ջուր առատ,
Տեսայ անոր դառն կորուստ.
Ծաղիկով մ'եմ արդ աղքատ,
Փորձառութեամբ մը հարուստ:

ՅՈՒՆԻՍ 6

Բաղդը ջանքերն խոհեմ, անդուլ՝
Զուգեր երբեք անվարձ թողուլ.
Բերուած զոհերն անձէն, քսակէն՝
Պիտի անշուշտ գործը պսակեն:

ՅՈՒՆԻՍ 7

Յաջողութեան հետը զաղտուկ
Կուգայ յաճախ նաեւ տաղտուկ.
Անգամ մը տեղ զըտա՞ւ իրեն —
Զիղ կը կրծէ անյագօրէն:

ՅՈՒՆԻՍ 8

Անարդար շահ
եւ ծուռ ուղի
Միշտ կը նստին
Մեզ շատ սուղի:

ՅՈՒՆԻՍ 9

Վարճքը արդար
Աշխատանքին
Յաղթութեան պէս
Է շատ անզին:

ՅՈՒՆԻՍ 10

Զրկար անտես
Ընտիր մարմար,
Կը գտնէ միշտ
Իր տեղն յարմար:

ՅՈՒՆԻՍ 11

Պարապ ջանք է բաղդ խուզարկել.
Անմիջապէս եւ անարգել
Կրնաս գտնել դուն այս պարզեւ՝
Եթէ փնտռես կուրծքիդ ներքեւ:

ՅՈՒՆԻՍ 12

Բաղդը նրման է երանգի,
Որ կախուած է լոյսէն յաւէտ.
Ուր որ սիրտի սէշն կը յանգի՝
Կը կորսուի՝ բաղդը անհետ:

ՅՈՒՆԻՍ 13

Քաղցըր յուշքեր հին օրերուն
Ներկան կ'ընեն բուրումնաւէտ,
Եւ ապագայ յոյսեր սիրուն
Հոգւոյն թեւեր կուտան յաւէտ:

ՅՈՒՆԻՍ 14

Բաղդը, փառքը նաեւ բարին
Բոլորտիրըդ կը թափառին,
Բայց դուն զանոնք չես նշմարեր,
Ու կը փնտռես հեռու վայրեր:

ՅՈՒՆԻՍ 15

Պարտքի զգացմունք որքան խոր են՝
Մարդ զինք կըզգայ այնքան տոկուն.
Ան չազդուիր երբեք ժխտէն,
Այլ միշտ կ'անսայ լոկ իր հոգուն:

ՅՈՒՆԻՍ 16

Պըտուղ արժէքն է ծառին,
Եւ հռուողին՝ ծիծառին.
Մարդուն արժէքն՝ ո՛չ քըսակ,
Այլ գործերն են իր պըսակ:

ՅՈՒՆԻՍ 17

Յաջողութիւն քսակին, գլխուն
Հրապոյր չունի, չէ հաստատուն.
Բայց երբ շահուի սիրտի ճամբով՝
Յաղթանակ մ'է այն ապահով:

ՅՈՒՆԻՍ 18

Սիրով պալատ կ'ըլլայ մըսուր,
Եւ նոր աշխարհ կ'ըլլէ մարդէն.
Ծառայել չէ վաստակ մը զուր,
Խոնարհելով մեծ էք արդէն:

ՅՈՒՆԻՍ 19

Պիտի մարդիկ քու ձեռնարկէն
Բու անձնականդ միայն յարգեն.
Ինչ որ դուրսէն ես փոխ առած՝
Զի կազմեր մասը քու փառաց:

ՅՈՒՆԻՍ 20

Յոյսերուս հետ կը սպառի
Կեանքի տենչանքըս բարի.
Յոյսն է արեւ իմ կեանքին,
Եւ սէր՝ անոր հուրն անգին:

ՅՈՒՆԻՍ 21

Սահուն մէկ ջուր, թիզ մը կապոյտ,
Քիչ մ'ալ կանանչ՝ բաւ են հոգւոյս.
Բաղդի հմայքին իսպառ անփոյթ՝
Կ'ապրիմ այսպէս անվիշտ, անյոյս:

ՅՈՒՆԻՍ 22

« Բարեկամներդ » — պէտք է զիտնաս,
Կ'առթեն քեզի շատ հեղ վընաս.
Մինչդեռ ոչ իսկ մէկ անգամին
Ձիջանեցաւ քու թշնամին:

ՅՈՒՆԻՍ 23

Ձանքը մինակ
Առանց խելքի
Միշտ հասած է
Տըխուր ելքի:

ՅՈՒՆԻՍ 24

Խելքը մինակ
Առանց ջանքի
Չունի արժէք
Ոչ մէկ թանկի:

ՅՈՒՆԻՍ 25

Խորհելու մէջ՝
Երկար, բարակ,
Գործելու մէջ՝
Զգոյշ, արագ:

ՅՈՒՆԻՍ 23

Ջանքը մինակ
Առանց խելքի
Միշտ հասած է
Տըխուր ելքի:

ՅՈՒՆԻՍ 24

Խելքը մինակ
Առանց ջանքի
Զուռի արժէք
Ոչ մէկ թանկի:

ՅՈՒՆԻՍ 25

Խորհելու մէջ՝
Երկար, բարակ,
Գործելու մէջ՝
Զգոյշ, արագ:

ՅՈՒՆԻՍ 26

Գեղեցիկը ճշմարիտ է,
ճշմարիտը է գեղանի,
Եւ բարութիւն մարգարիտէ
Պըսակի մը կը նըմանի:

ՅՈՒՆԻՍ 27

Սէրը ուժին հետ միաբան՝
Կը բանայ քեզ դրախտի ճամբան.
Բայց սէրը երբ զատես ուժէն՝
Պիտի մարդիկ շատ բան տուժեն:

ՅՈՒՆԻՍ 28

Յաջողութիւն, պատիւ ու սէր
Պատահարէն մի՛ սպասեր.
Ժիր ձեռք, լաւ սիրտ եւ միտք նրբին
Մէկտեղ կ'ըլլան բաղդին դարբին:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ՅՈՒՆԻՍ 29

Կ'ուզե՞ս ըլլալ վեհանձն, հրգօր,
Զըւարթ, ազնիւ, խոնարհ, պարկեշտ
եւ ինչ որ դեռ կ'ըզճաս այսօր.
— Սիրէ՛ բնութիւնն անհրրաժեշտ:

ՅՈՒՆԻՍ 30

Ամէն անձի մէջ պահուած կան
Գանձեր առատ ու պատուական.
Երբ ժիր մշակն էք դուք ձեր անձին՝
Տէրը կ'ըլլաք անոր զանձին:

ՅՈՒՆԻՍ 1

Ոչ դաշնամուր, ոչ խոհատուն
Կրնան մշտել կնոջ արժանիք.
Ժիր ձեռք, բաց սիրտ ու դէմք ժպտուն
Կ'ընեն անոր տունն երջանիկ:

ՅՈՒՂԻՍ 2

Ընտիր կանոն՝ « Ծանիր զքեզ » —
Անձն է ուսման լայն ասպարէզ.
Երբ բաւական ճանչնամ իմ անձ
Պիտի կուռքերս քանդեմ հիմանց:

ՅՈՒՂԻՍ 3

Ձի ժանգոտիր մաքուր ոսկին՝
Ուր որ ալ զայն նետել փորձեն.
Ազնիւն ալ միշտ տէր իր խօսքին՝
Դիւրաւ ճանչնաք պիտի իր գործէն:

ՅՈՒՂԻՍ 4

Երբ հասկընաս բնութեան լեզուն՝
Հրրաշքներով, շնորհքով լեցուն՝
Պիտի մատնէ քու զուարթ երես
Որ դուն զգայուն սիրտի տէր ես:

ՅՈՒԼԻՍ 5

Եթէ անձըդ քեզ չի բաւեր՝
 Զուարճասէր կ'ըլլաս հարկաւ,
 Բայց զեղիս կեանքին յղացած ցաւեր
 Պիտի յայտ գան օր մը կարգաւ:

ՅՈՒԼԻՍ 6

Բարկութեան մէջ ակնարկ մը սոսկ,
 Բերնէ թըռած տենդոտ մի խօսք,
 Եւ կամ ձեռքի շարժում մը բիրտ
 Կը պատկերեն ինձ մարդուն սիրտ:

ՅՈՒԼԻՍ 7

Լաւ նըշան է՝ եթէ կրնաս՝
 Բարկութեան մէջ զսպել քու անձդ,
 Կիրքին արդիւնքն է միշտ վընաս,
 Զոր չեն քաւեր պատիւդ ու զանձդ:

ՅՈՒՂԻՍ 8

« Գործել կեանք է, » հնատիպ առած,
Ան է ճամբան բաղդի, փառաց.
Ծոյլեր մուրան պիտի մէկ օր
Հացի փրշուր, փայտի բեկոր:

ՅՈՒՂԻՍ 9

Պիտի աշխարհ լայն շունչ մ'առնէր,
Միասնաբար եթէ կիներ
Հաստատէին ուխտ մը սիրուն ...
Խօսադո՛ւլ մը լեզուներուն:

ՅՈՒՂԻՍ 10

Մէ՛կ նըպատակ, մէ՛կ փոխարէն
Սահմանուած է մեզի վերուստ —
Կրթել մեր անձը լրջօրէն,
Սփռել անոր զանձերն հարուստ:

ՅՈՒՂԻՍ 11

Լաւ է ուտել
Լոկ հաց ու սոխ
Քան ունենալ
Պարտք ու ոսոխ:

ՅՈՒՂԻՍ 12

Վիշտ՝ շատախօս
է մի որդի,
Կը կըռկըռայ
Նըման գորտի:

ՅՈՒՂԻՍ 13

Քաջութիւնը
Ապրանք մ'է լոկ,
Ձոր կը ծախեն
Խենդն ու խելօք:

ՅՈՒԼԻՍ 14

Փորձառութեան լըսէ խըրատ՝
Յոյսերըդ յիր լոկ քու վըրադ.
Մի՛ վստահիր դու ծանօթի,
Որ չը մընաս խեղճ, անօթի:

ՅՈՒԼԻՍ 15

Արեւ, անձրեւ, ժըպիտ, արցունք
Միշտ չափաւոր ըլլալ պարտին,
Որ չանհետին ծաղկին փայլ, խունկ
Ու տերեւներ սիրոյ վարդին:

ՅՈՒԼԻՍ 16

Անձին յշխան ո՞վ է միթէ.
— Ան որ լեզուն զապել գիտէ.
Եւ ո՞վ է իր անձին գերի.
— Ոք կիրքի մէջ կը դեգերի:

ՅՈՒՆԻՍ 17

Յօղի հատին մէջ տեսայ
Երկինքն ամբողջ իր փառքով,
Արցունքի մը մէջ տեսայ
Մօր մը սիրտը իր խորքով:

ՅՈՒՆԻՍ 18

Պղտոր ջուրը չարտափայլէր
Արեգակին ոսկի շողեր,
Ոչ ալ կեղտոտ սիրտեր կ'ըլլան
Մաքուր սիրոյ ընդունարան:

ՅՈՒՆԻՍ 19

Պատիւի չափ թանկագին
Զիկայ գոհար մը երբեք.
Անի զարդն է մեր կեանքին,
Զարդ մը շողուն, դիւրարեկ:

ՅՈՒՆԻՄ 20

Դատարկ զըլուխ, պարապ տակառ
Աղմուկ հանեն պիտ' անպատճառ,
Եւ յոխորտան պիտ' արտին մէջ
Գողոզ հասկերը սընամէջ:

ՅՈՒՆԻՄ 21

Տառապանքն է խրթան մարդոց,
Իսկ հեշտութիւն՝ կեանքի խարտոց.
Տառապողին սիրտն՝ անթառամ,
Հեշտասէրին կեանքը՝ զառամ:

ՅՈՒՆԻՄ 22

Քաջի գործ չէ ամպոտ օրէն
Սարսափահար լալ վատօրէն.
Վաղուան չարեաց դէմ անվըրդով
Արիացիր տոկուն սըրտով:

ՅՈՒՆԻՍ 23

Զո՛ւր տեղ հեռուն, երկիր, երկին
ճար կը փնտռէք սիրոյ վէրքին.
Աստուած սիրտի ցաւին դեղեր
Սիրտի մօտերն է զետեղեր:

ՅՈՒՆԻՍ 24

Կ'ուզե՛ս որ վիշտն յաղթահարի,
— Հեզնէ՛ դու զայն սիրտով արի.
Մռնչող առիւծք իսկ թըշուառին
Անվախ դէմքէն կը շըւարին:

ՅՈՒՆԻՍ 25

Շատեր քեզ պէս դեռ չեն զիտեր՝
Թէ իրենք չեն այս կեանքի տէր.
Մերթ յարմարիլ պատահածին
Խորհուրդ մը չէ մըտացածին:

ՅՈՒՂԻՍ 26

Մարդիկ ինչ որ
Ունին անգին՝
Կը պարտին լոկ
Աշխատանքին:

ՅՈՒՂԻՍ 27

Հաստատ կամբը
Ոյժ մ'է թագուն.
Ոյժ մ'է նոյնքան
Միտքը գրկուն:

ՅՈՒՂԻՍ 28

Ներել իսկոյն
Յատուկ է լոկ
Սիրտին ազնիւ,
Դիտուն խելօր:

ՅՈՒՂԻՍ 29

Որեւիցէ անունի տակ
Պիտի բուրէր վարդն ազնիւ.
Որեւիցէ հագուստի տակ
Պիտի յայտ գար մարդն ազնիւ:

ՅՈՒՂԻՍ 30

Ծովին վըրայ անեղասաստ
Կրնաս գովել քու առագաստ.
Առաքինի՞ ես — չեմ գիտեր,
Խաղ, կին, զինի բեզ չե՞ն դիւթեր:

ՅՈՒՂԻՍ 31

Ուռննիի պէս ճըկուն,
Կաղնիի պէս հաստատուն —
Սիրտն ըլլայ բոյն գորովի,
Եւ կամքն՝ անշարժ, կորովի:

ՕԳՈՍՏՈՍ 1

Վտակին եզրը ծաղիկ մը կայ.
Շու՛տ ըրէ զայն սիրոյդ վըկայ.
Պարագաներ, ծաղիկ, աղջիկ,
Երագներո՛ւ պէս կը փախչիք:

ՕԳՈՍՏՈՍ 2

Քարին ծոցը կայծ կայ պահուած,
Անոր կուտայ կեանք մէ՛կ հարուած.
Յօղ մ'է հանգչեր ծաղկին վըրայ,
Հըպում մ'անոր մահը կ'ըլլայ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 3

Քու սեպհական ուժիդ յենած՝
Բերդ մը եղիր անառիկ.
Օժանդակի պէտք չեն զգար
Ոչ առիւծներ, ոչ Աստուած:

ՕԳՈՍՏՈՍ 4

Գիշերները կ'անցնին կարգաւ,
Այս ալ պիտի անցնի հարկաւ,
Ու վերջապէս ճակտիդ վերել
Պիտի փայլի բաղդին արեւ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 5

Ինչ որ այսօր ընել կրնաս՝
Բընաւ վաղուան մի՛ թողուր.
Յապաղումներն իսկ անվընաս
Կրնան զըծել հետքեր տխուր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 6

Շահու մարմաջ, երազ փառաց
Ընտիր ձիրքեր են սպառած.
Ոմբագործ այն՝ որ առանձին
Ու զոհ կ'ապրի լոկ իր անձին:

ՕԳՈՍՏՈՍ 7

Իր ոգիով կամաց կամաց
Պիտի ազնիւ ըլլայ զինին.
Սիրտին առջեւ, խիղձին դիմաց
Պիտի շինուի առաքինին:

ՕԳՈՍՏՈՍ 8

Կեանք մատնուած դադարման՝
Սիրով միայն կ'ուռճանայ.
Սէրը կեանքին դեղ, դարման՝
Զը պիտո՛ երբեք զուր ջանայ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 9

Մէկ փունջի մէջ շուշանն ու վարդ
Կը յարմարին չքնադօրէն.
Ծեղն եւ առոյգ երիտասարդ
Գործը որքա՛ն լաւ կը վարեն:

10

ՕԳՈՍՏՈՍ 10

Պիտի շանթեր
Դանէք հերիք՝
Երբ ամպերու
Մէջ դեգերիք:

ՕԳՈՍՏՈՍ 11

Նըպատակով
Մարդ մեծ է լուկ,
Կերպ ցոյց կուտայ
Մարդը խելօք:

ՕԳՈՍՏՈՍ 12

Սիրտ անստգիւտ
Եւ կամք տուլուն
Են հազուագիւտ
Զարդեր հողուն:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

ՕԳՈՍՏՈՍ 13

Ձեր կեանքն, իրաւ, որքա՛ն լաւ է,
ձըմի, ճըպուռ եւ թիթեռնիկ,
Մէ՛կ երջանիկ օր ձեզ բաւ է,
Վաղն ալ զոհսիրտ սկիտի մունիք:

ՕԳՈՍՏՈՍ 14

Մեծ դղեակներ ապագային
Գեզ ներկայէդ միշտ կը գասեն.
Գրաւուած յոյսով անըրջային՝
Օրդ վայելիւ չունիս ատեն:

ՕԳՈՍՏՈՍ 15

Գեղեցկութիւն կայ անբաւար,
Տիեզերքին ծոցը անհուն,
Բայց, ո՞հ, դեռ շատ կը պակսի բառ,
Եւ սիրտը բաւ չէ ամէնուն:

12

ՕԳՈՍՏՈՍ 16

Տունէս ելայ ու խենթի պէս
Երջանկութիւն փնտռեցի ես.
Ամէնքին նոյն էր պատասխան՝
« Մարդ, ետ դարձիր, տունըդ է ան: »

ՕԳՈՍՏՈՍ 17

Գիտէ՞ք, ինչո՞ւ վիշտեր հսկայ
Մեծ տունի մէջ կը բընակին.
Անոնց համար շատ նեղ կուգայ
Դուռն աղքատի ցած տընակին:

ՕԳՈՍՏՈՍ 18

« Լոկ մէկ անգամ նայինք համին »
Կ'ըսեն շարքեր անվախճան.
Եթէ զիջար մէկ անգամին՝
Եղար անձիդ դաւաճան:

ՕԳՈՍՏՈՍ 19

Մահը չարիք մըն է տըկար,
Սիրոյ վէրքին հաւսար չի գար.
Սիրոյ վիշտը գուն անվըրդով
Տօնախմբէ հըպարտ սըրտով:

ՕԳՈՍՏՈՍ 20

Վիշտը չունի տօն, կիրակի,
Ան աշխուժով կը ճարակի,
Պիտ' արցունքն հոն հոսի 'նանիր,
Բոցը իւղով չի՞ սընանիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 21

Շուշանները տեսէք դաշտին,
Ոչ կը մանեն, ոչ կ'աշխատին.
Պատմութեաններն անոնց հարուստ
Միշտ կը հոգայ Տէրը վերուստ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 22

Այո՛, շատ բան ըրաւ ոսկին,
Խաղաց շատ լաւ, նաեւ վատ դեր.
Եթէ անսանք դարուց խօսքին՝
Ան լաւ գերի է , բայց վատ տէր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 23

Քնացիր, հոգեակ, զիշեր բարի,
Երագիդ մէջ զայն զըտիր,
Ստուերդ անոր թող պինդ փարի,
Երագ կամ կեանք — ի՞նչ խըտիր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 24

Առածգական են մեր վիշտեր,
Նըման զանոնք տաժող սըրտին.
Յաճախ օդով լի են մինչդեռ՝
Ժայռերու պէս կը դըղըրդին:

ՕԳՈՍՏՈՍ 25

Ուր կը պակսի
Եռանդ, փափագ՝
Կեանք կը դառնայ
Բան՝ մը տափակ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 26

Աշխարհ սխալիդ
Թէպէտ անգէտ՝
Բայց չես պրծիր
Խըղճմըտանքէդ:

ՕԳՈՍՏՈՍ 27

Գործը դատէ
Նըպատակէն.
Գէշ ջուր կուգայ
Լոկ վատ ակէն:

Blank page with horizontal lines for writing.

ՕԳՈՍՏՈՍ 28

Սէ՛ր, դուն աստղը բեւեռին,
Հոգիիս կեա՛նք գերազանց,
Քե՛զ պիտ' աջքերս սեւեռին,
Դո՛ւն ուղղէ զիս զիշերանց:

ՕԳՈՍՏՈՍ 29

Խորշակներ շուտ մահ կըսպառնան
Գեղազուարճ կեանքի զարնան.
Բայց դուն, չքնաղ զարուն սիրտիս,
Մինչեւ ի մա՛հ պիտի ժպտիս:

ՕԳՈՍՏՈՍ 30

Սէրն ալ չըլլար՝ անհրաժեշտ
Պիտի տար Տէրն իր հըրաժեշտ,
Ու երկինքը՝ մութ եւ աւեր՝
Սընանկացա՛ծ պիտ' հռչակուէր:

ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Ծաղիկներ կան ժայռին վրան ալ,
Ան չի կրնար ցօղն ուրանալ.
Այսօր ցօւրտ ես — կ'անցնի ներկան,
Ժայռին վրան ալ ծաղիկներ կան:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1

Աստղերը քեզ պիտի նուիրեն
Իրենց կայծէն, ժըպիտներէն,
Ու սիրտիդ մէջ լուրջ, իմաստուն՝
Հըրաբուխներ պիտի զգաս դուն:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2

Եւ առտուան չափ գեղեցիկ,
Թռչուններու պէս երգեցիկ,
Քիչ մ'ալ աշնան նըման տօգոյն
Դիցուհի մը կ'ըլլաս իսկոյն:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 3

Հըպարտ, անուշ ականակներուդ
Տակ պիտ' հալին սիրտեր ժեռուտ,
Եւ քու ոտքեր ուր որ կոխեն՝
Պիտի գարուն դուրս գայ հողէն:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 4

Եւ ա' կ'օրհնես կեանքն ու երկին,
Լոկ սէր կ'ըլլայ նիւթ քու երգին,
Պիտ' աւաղես բայց՝ որ Աստուած
Քեզ գէթ երկու սիրտ չէ տուած:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 5

Ու այն ատեն պիտի կարդամ
Շրթունքներուդ վըրայ տարտամ՝
Սիրտիդ զղջումն արդարացի —
« Ինչո՞ւ այսքան ո՛ւշ զգացի: »

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 6

Մրբիկ, կարկուտ շատ տեսաւ ան
Ծընած օրէն մինչեւ այսօր,
Բայց ան մընաց աներկեւան,
Եւ արդ եղաւ ընտիր խնձոր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 7

Նոյն բաներ չեն պատիւ, դըրամ,
Մէջտեղը կայ մեծ մէկ խըրամ.
Պէտք է դրամին՝ կուռք աներես՝
Պատիւ, հանգիստ զոհարերես:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 8

Արեւուն տակ չիկայ նոր բան,
Դուն ալ ունիս կուռքեր, կորբան.
Պարտքը կուռք մ'է, սիրտն՝ ողջակէզ,
Սէրն ալ խունկի բոյր կուտայ քեզ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 9

Հոգ տար անձիդ,
Հոգ տար զանձիդ,
Եւ մանաւանդ
Բարի անուանդ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10

Հազար փորձանք
Ալ դէմդ կայնին՝
Դուն անսա լոկ
Խիղճիդ ձայնին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 11

Էջն ալ ունի
Իր եղանակ.
Այդ իր կեպն է,
Մի՛ նեղանաք:

Blank page with horizontal lines for writing.

Blank page with horizontal lines for writing.

Blank page with horizontal lines for writing.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 12

Խառնուածք, ճաշակ ու տեսակէտ
Խիստ տարբեր են. մեծ բաղդ է աս.
Դուն կըսպասես շատ բան քսակէդ,
Իսկ շահերդ ինձ կը թուին վընաս:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 13

Մեծ խնդումի՛ լացն է վախճան,
Մեծ վիշտէն վերջ՝ խնդուք յիմար.
Կեանքը ողբ չէ, ոչ ալ խրախճան,
Ան տըռւած է գործի համար:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 14

Հրդեհ գրաւեց քու խարխուլ յարկ,
Եւ դուն թողած կօշիկ, գլխարկ՝
Է՞ր ազատես ոտանաւորդ,
Երազատե՛ս օղանաւորդ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15

Բացակայ ես, բայց անմոռաց
Յիշատակովդ ըրգնապատկուած
Սիրոյս համար, երկինք վրկայ,
Սիրտիս խորանն շատ նեղ կուգայ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 16

Նուիրական սիրոյ կապեր,
Երջանկութիւն եւ ընտանիք,
Կասկածն երբ ձեր վրայ է թափեր
Կաթիլ մը թոյն՝ կը կործանիր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 17

Քու գիտցածին ու կրցածին
Մէջտեղը կայ մի մեծ խըտիր.
Գիտցածդ՝ յաճախ մըտացածին,
Կրցածըդ գանձ՝ մնայուն, ընտիր:

Blank page with horizontal lines for writing.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 18

Զիղջ մը բոցեղէն, խորունկ կսկիծներ
Շեշտ մ'ալ կը բարդեն շատերու ցաւին —
Թէեւ ապրեցան, կրնային բայց դեռ
Սիրկլ աւելի, սիրուիլ տակաւին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 19

Մի' հոգար երբեք դուն վաղուան համար,
Վաղն ունի հոգեր անչափ, անհամար.
Օ'րըդ ապրէ դուն, աշխոյժ, քաջարի,
Եւ ուժեր դիզէ նոր նոր պայքարի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20

« Տասը արհեստներ մէկի փոխարէն
Եօթը մուրացկան յառաջ կը բերեն. »
Լաւ է դուն սորվիս մէկը հիմնովին,
Որ չը մասնուլիս ցուրտին ու սովին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

Վարդը լաւ է, բայց լոկ վարդով
Գոհ չէր ըլլար ամբողջ տարին.
Գործ ալ չըլլար լոկ մէկ մարդով,
Մարդ պէտք ունի միշտ օտարին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22

Քեզ համբուրել չես կրնար դուն,
Ոչ ալ լիովին զընահատել.
Հայելի է մարդը մարդուն,
Սիրտէ ի սիրտ ձգուած կայ թել:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 23

Զուր կը ջանաս քեզ համար դուն
Բուն արժէքը գիտնալ մարդուն.
Ան ոչ հրեշտակ, ոչ ալ արջ է,
Մարդ է միայն, միշտ ալ չար չէ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 24

Մի՛ դատեր մարդս

Արտաքուստ.

Խաբած են միշտ

Զարդ, հագուստ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25

Քուրջեր շատ հեղ

Նայուածքէն

Ազնիւ տիպեր

Կը ծածկեն:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 26

Մոլի կեանքն է

Մի բազին,

Զոհեր կ'ուզէ

Ահագին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 27

Արտեր, հանքեր թող բազմարդիւն
Գուկըզ ըլլան, առ սէրն ալ ջինջ,
Ինձ թող միայն ճշմարտութիւն,
Ան ինձ համար է ամէն ինչ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28

Մարդը էակ մըն է ինկած,
Որ կանգնելու կ'ընէ ճիգեր.
Եւ կը կանգնի հո՛ն անկասկած
Ուր անկեալին վրայ է կըքեր:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 29

Ունիս արտեր, շտեմարան,
Լեփ լեցուն է քու մեծ մառան,
Եւ տանըդ կից աղքատ մը կայ
Կեղծ աղօթքիդ անդուլ վրկայ:

**Տիեզերքը չունի վեր, վար,
նոյն են սիրոյ բարձունք, խորքեր.
Մարդու խնային կուգայ դժուար
Քուրջին հաւսար սեպել գորգեր:**

Ան որ փշուղքին է ուշադիր՝
Կեանքի մէջ չի յուսահատիր.
Փորքիկ քայլեր տան մեծ խոստում,
Բռնութեան մէջ չիկայ ոստում:

**Պարկեշտ մարդը աստղաճուղստ
Շնորհուած մի զանձ է հարուստ,
Իսկ այդ զանձին բանալի՝
Կին ժիր, համեստ, սիրալի:**

[illegible]

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 3

Տասնեակ առած բաւական են
Զեզ վարելու յաջողապէս,
Եթէ ունիք բընականէն
Սիրտ մը առողջ, միտք հեռատես:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 4

Պէտք է չափէք փրշոտ ուղին՝
Մինչեւ հասնիք ջանքի պտուղին.
Քրտինքի վարձքն է առատ հասկ,
Կուտայ խոպան արտ լոկ տառասկ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5

Զըրի կուտամ քոյրորդին
« Բարեկամներս » քոյր հովին.
Մէկն ալ բաւ է առատօրէն՝
Եթէ սիրտ չի պակսիր իրեն:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6

Սուտ խօսիլն էր բան մի դիւրին,
Բայց զայն պահել՝ զործ մ'էր դժուար.
Տեղ տային երբ անմիտ հիւրին՝
Ան դեռ շատերն կ'ընէր թրշուառ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7

Մոլութիւններ մրցում ըրին՝
Ընել մարդիկ իրենց գերին.
Գերիներու կար մեծ բանակ —
Սուտը տարած էր յաղթանակ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8

Եթէ գտար լաւ հատ մը միայն՝
Ա՛լ երկրորդի մը սիրտ մի՛ տար.
Բարեկամն է կընոջ նըման,
Սիրտ նեղ կուգայ շատին համար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 9

Կիրք՝ սատանի
Լարած վարմին
Զոհ կը տանի
Հոգի, մարմին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 10

Վրէժը մարդուն
Կ'երկնէ արթուն՝
Ոճիրով խառն
Արգասիք դառն:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11

Սուրբ, անվըհատ
Սէրէն ի զատ
Պիտ՝ ամէն ինչ
Ըլլայ բնաջինջ:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 12

Ահա պատկերն նախանժողի —
Հիւր մ'է նըման նախ՝ անցորդի,
Դաւանանքն է՝ «նախ անձ, որդի»,
Եւ կը փոխուի նախանձ՝ որդի:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 13

Ձեռունն անգամ դուն մի՛ խոտեր,
Ոչ ալ դաշտին անարգ խոտեր.
Ատեն կուգայ, կըզգաս դու զինն
Խոտի հոյզին, էջի շուքին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 14

Դուք կաթիլին մէջ քրտինքին
Տեսէք օրէնքը երկինքին,¹¹¹
Իսկ ցօղին մէջ ձեր արտասուաց
Վիշտի չափով սէր դրաւ Աստուած:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 15

Փոքրիկ չարեաց կուտայ սընունդ
Յաճախ ոսկին.
Մեծ չարիքի կուտայ ծընունդ
Շատախօս կին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 16

Յօղի հատին է նըման
Մաքուր հոգին,
Կ'արտափայլէ նա լըման
Տեսքն երկինքին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 17

Մժղուկները լոյսին չորս դին
Ժիր կը վըխտան.
Փայլուն ներքողն է արուեստին
Թեւն ու շըղթան:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 18

Միտքէդ վանես երբ բաղդին հարց՝
Կակուդ կուզայ քեզ քարէ բարձ.
Հաւատա դուն դարուց խօսքին,
Սիրտ եւ հանգիստ չունի ոսկին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19

Բաղդը շուքիդ է շատ նըման,
Երբ հալածես՝ կը փախչի ան.
Բայց եթէ դուն անկէ փախար՝
Կը հետեւի քեզ խենդաբար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 20

Աչքերդ ուղղես երբ արեւին՝
Պիտի շուքեր ա՛լ չերեւին.
Սէրը կեանքիդ զուարթ արեւ՝
Միշտ կը ցրուէ մէզդ արդարեւ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21

Թող սիրտըս միշտ ըլլայ մանուկ,
Իսկ զըլուխըս՝ լուրջ, խոհեմ,
Մարմինս՝ առողջ, ձեռքերս՝ բանուկ,
Ու վիճակէս ես գոհ եմ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

Բարի ըլլալ ղիւրին գործ է,
Համոզուելու համար փորձէ.
Թէ որ ջանաս կեղծել բարին՝
Ստանձնած ես գործ զժուարին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 23

Եթէ զուրսը քեզ կը նեղեն՝
Դուն լայն պահէ սիրտըդ եւ տունդ.
Եթէ ասոնք քեզի նեղ են՝
Ա՛յ քեզ համար կեանքն է անդունդ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 24

Ոչ անգին քար,
Ոչ ալ ոսկին
Հաւսար չեն զար
Սիրոյ խօսքին:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25

Պաքտքը, օղին
Ատէ՛, նաւ
Բամբաստողին
Մի՛ տար բարեւ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 26

Վիշտեր՝ նըման
Համեմանքին՝
Կեանքին կ'ըլլան
Համեմ' անգին:

Blank page with a decorative border and horizontal lines for writing.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27

Սէրն ինձ կը մեկնէ երկիր եւ երկին,
Աչքիս զիտակ է, ձեռքիս մէջ՝ քընար.
Հրապոյր մը կուտայ ան ամէն վերջին,
Զոր չըսիրողներ բնաւ չեն հասկընար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28

Բաղեղ՝ բաժնուած ծառէն կամ պատէն՝
Թէեւ նուաղի՝ մեռնիլ չի ցանկար.
Վիշտով մենք սընանք երկար մէկ ատեն,
Մեռնելու անկամ, ապրելու անկար:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29

Դիւրին սէրեր, ծոյլ հաճոյքներ չեմ ուզեր,
Պէտք է ըլլան անոնք մէկ մէկ յաղթանակ.
Կ'ընտրեմ կեանքի մաքառումներն եւ յոյզեր,
Փուշին, փառքին ճամբան նոյն է շարունակ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 30

Ի՜նչ լաւ կ'ըլլար, ախ, ի՜նչքան լաւ,
Եթէ չի գար այդ վաղը,
Ու մընայինք մենք մութին ծոց
Ոչ յաղթական, ոչ պարտեալ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 31

Սիրտ, ոտամորս, պէտք է գիտնաս,
Բաներ ունին շատ նըմանած.
Շատ սէր, շատ հաց կուտան վընաս,
Մարդ ալ չապրիր անսէր, անհաց:

ՆՈՅՏԵՄԲԵՐ 1

Անփոյթ անցնիր երբ ասեղէն,
Եւ քրդուճէն կերպասեղէն՝
Օր մ'ալ կարօտ կըրնար մընալ
Եւ ցոյց տալ մերկ կըրճակ մ'ըն ալ:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 2

Երջանկութիւն հիմակ ո՞ւր է.
Հոս ի՞նչ լըման ու մաքուր է.
Անապատ է կեանքն իմ մասիս,
Իսկ Սէրն՝ անոր մէջ ովասիս:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 3

Ձենք գնահատեր լիովին
Ող, ջուր եւ լոյս օրհնաբեր.
Թանկ առածներն ալ հովին
Կը յանձնենք խիստ անտարբեր:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 4

Յօղը որքան վայլէ վարդին՝
Անկեղծութիւն՝ նոյնքան սիրտին.
Երկութին մէջ ալ պարզապէս
Երկնից պատկերը կը տեսնես:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 5

Կրակը մուխին, գործը գլորին
Ընկեր գրտանք,
Եւ դրացնութեան դաշինք ըրին
Սէր եւ վրտանգ:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 6

Ներքողները բարեկամիս
Զիս չեն թովեր.
Բայց զիս գովէ երբ թշնամիս՝
Կ'առնեմ թեւեր:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 7

Ինձ դատախագ կամ փաստաբան
Բաւ է անձն իմ.
Դուրսի ձայներ չեն ինձ խափան,
Կը լսեմ, կ'անցնիմ:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 8

Հաստատ գիտէ
Ծերը խելօք,
Հասակն անփորձ
Կը կարծէ լոկ:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 9

Կը ժպտի միշտ
Բաղդը՝ արթուն
Եւ ջանասէր
Բարի մարդուն:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 10

Սիրտ չեն շէնցներ
Ոսկի, զմուռս,
Աշխարհ մ'ալ կայ
Շուկայէն դուրս:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 11

Ձեր սերմն ըլլայ գէշ կամ աղէկ՝
Պըտուղն անշուշտ պիտի բաղէք.
Արտեր՝ որ չեն տեսած գութան՝
Անարգ խոտեր միայն կուտան:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 12

Բիւրաւոր զոհ ունի ոսկին,
Դուք զայն պաշտել մի՛ զիջանիր.
Նոյնքան շատ են զոհեր խօսքին,
Հագրուագիւտ է մարդ երջանիկ:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 13

Ոսկին տիղմի մէջ նետեցին —
Հոն՝ ալ պահեց իր փայլն ու փառք.
Մետաքսի մէջ դըրին խեցին —
Շեշտուեցաւ իր տեսքն անարգ:

ՆՈՅՆՄՐԵՐ 14

Արժանիքներ, ինչպէս զետեր,
Իրենց ճամբան են միշտ զըտեր.
Գետի պէս ալ օգտակար են,
Ձեն ընկըրկիր տիղմէն, բարէն:

ՆՈՅՆՄՐԵՐ 15

Սիրամարգ մը, առիւծ, կապիկ
Դուք տեսնելու շուտ կը թափիր.
Նոյնպէս կին, ոյժ եւ ծաղրածուն
Կըզըաղեցնեն խեղճ մահացուն:

ՆՈՅՆՄՐԵՐ 16

Թէ որ չառիր համը ցաւին՝
Լըման մարդ չես դուն տակաւին.
Թէ չունեցար օր մը զուարթ՝
Դարձեալ դուն չես կատարեալ մարդ:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 17

Առատ խոստում տուող մարդէն
Կեանքիդ մէջ բան մի՛ սպասեր.
Խօսքէն զատ բան չունի արդէն,
Հիւանդ մ'ի՛շ ան, ոչ մարդասէր:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 18

Անգամ մ'ըսաւ բաղդը պարտքին՝
« Շուտ վերցուր սա լեռն ահագին.
Կրնաս առնել չորս, հինգ ընկեր. »
Պարտքն ըսաւ՝ « Ինձ բաւ է լոկ սէր: »

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 19

Բաղդը կոյր չէ, կոյր են մարդիկ,
Որ տենդագին զայն կը փնտռեն,
Մինչ ան օղի պէս հանդարտիկ
Կը պատէ մեզ ներսէն, դուրսէն:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 20

Պիտի չարժէ՛ր, պիտի չարժէր
Սա երկու թիզ կեանքն ապրիլ՝
Եթէ չըլլար ձշմարտութեան
Համար պայքարն հոյակապ:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 21

Հըրաշագործ, սրբարար
Ոյժ ունի սէրն անպատճառ.
Ոն՝ Մովսէսի գաւազան,
Ան՝ Սելովի աւազան:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 22

Ախ, ե՞րբ վերնան պիտի, Տէր իմ,
Նախանձ, կըռիւ այս աշխարհէն.
[Զայն մը ըսաւ ինձ մըտերիմ՝]
— Երբոր կիներ ապաշխարեն:

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 23

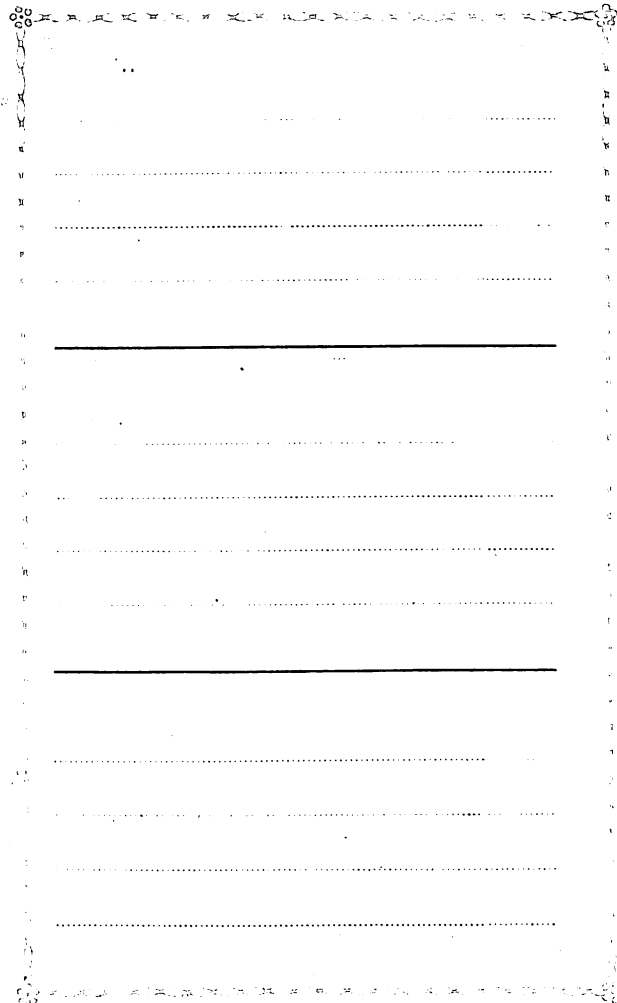
**Ախտ նախանձի
եւ սէր անձի
Փաստեր կուտան
Տըկարութեան:**

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 24

**Ան որ մուրին
Շատ կ'երթայ մօտ՝
Կը կըրէ միշտ
Ձիղջ եւ ամօթ:**

ՆՈՑԵՄԲԵՐ 25

**Փախուստ զործէ
Ու տաժանքէ
Մարմնոյն, հոգւոյն
Համար ժանգ է:**

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 26

Գիտէ՞ք, ո՛րն է տիպար կին.

— Ան որ կը լռէ ի հարկին.

Գիտէ՞ք, ո՛րն է այր տիպար.

— Ան որ գործէ խոյս չի տար:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 27

Խաղը որքան ալ որ գովեն՝

Խաղամոլին փախիր քովէն.

Մոլութիւններ կը նըմանին

Ամէնակուլ գերեզմանին:

ՆՈՅՆՄԲԵՐ 28

Սիրտս կը ցանկայ ընութեան տեսին՝

Ինչպէս հիւանդն առողջութեան,

Եւ բարութեան շունչեր ուժգին

Իմ հոգիս թափեր կուտան:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 29

Զմեզ զատեց բաղդին հարուած,
Բայց իմ սէրը քեզ չուրանար.
Մութին, լոյսին միջեւ լարուած
Արշարայս մ'է ան բոցավառ:

ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ 30

Անծրեւ, արեւ ու ծիածան
Տէրն են կեանքին միահեծան.
Վաղը կրկնուին պիտի բաներ
Որ երէկ ալ պատահեցան:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1

Երգեցէք միշտ, մատղաշ, պառաւ,
Երգ կը մարէ վիշտին ծարաւ.
Մանուկի պէս են ցաւերն ալ,
Օրօրներով կ'ուզեն ընանալ:

Ա

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2

Յոյսը ի՞նչ է մարդոց.

— Թէ խըթան, թէ խարտոց:

Սէրը ի՞նչ է կընկան.

— Թէ գերի, թէ իշխան:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 3

Միշտ սիրէ՝ թէ լաւ է,

Մի՛ ըսեր՝ ա՛լ բաւ է,

Իսկ վատին դէմ լողողք

Բարձրացուր անողորք:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4

Գործը մանաւանդ՝

Ընտիր զարդ ծեռքին

Քան թէ աղամանդ

Փայլուն, թանկագին:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 5

Հըպարտութիւն քայքայման
է ապահով մի պայման,
Ու կործանման առջեւէն
Մնամէջ փառքեր կը չուեն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 6

Երջանկութիւն, գանձ անզին,
Կը մաղթեմ ես ձեր հոգուն,
Ու սեւ օրի փորձանքին
Դիմադրելու սիրտ տոկուն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 7

Սպառումը աճեցման
Անհրաժեշտ է պայման.
Սէրն է որքան սպառած՝
Այնքան մօտ է նա փառաց:

Blank page with horizontal lines for writing.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 8

Վայելք ուժգին

Շատ քիչ օրէն

Սիրտը կրկին

Կը տոչորեն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 9

Շատ խորհողներ

Միշտ կիսովին

են մատնուեր

Գործի սովին:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 10

Աղուոր մի սիրտ,

Խելք ապիկար՝

Աղ ալ շատ մէկ

Բանի չի գար:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11

**Աճապարհք, աճապարհք,
Անթիւ գործեր մեզ կը պատեն.
Զո՛ւր կը շինենք տուն, ապարանք,
Խնդալու իսկ չունինք ատեն:**

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 12

**Քաղել, ուտել նոյն բաներ չեն,
Մարսելու գործ ալ կայ վերջէն.
Կարդալ, հասկնալ չեն նոյն բաներ,
Եւ իւրացնել նո՛յնքան տարբեր:**

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 13

**Փըչեց խորշակ, մեռաւ տերեւ.
Զանցուց ան իր կեանքն ի դերեւ.
Տաքին դէմ ան պտուղին քօղ էր,
Հիւր էր ըրած երկնից ցօղեր:**

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 14

Երջանկութեան պատկերին
Եղան մարդիկ շատ գերին,
Ու տակաւին կ'երազե՛ն
Դղեակ շինել աւաղէն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 15

Անուշ երգեր սոխակին,
Վարդի թերթեր ցօղագին,
Զեփիւռ, քընար, փայլն աստեղց
Փոր չեն լեցներ, բանաստեղծ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16

Վիշտը՝ մանուկ անօթի՝
Կաթի, ինամբի կարօտի.
Եւ դուն ամէն բան ներես
Այս մանուկին աներես:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17

Ափ մը հողէն է ծընած,
Ափ մը հողով է սընած,
Ափ մը հողի կը փոխուի,
Ահա վէպը մեր կենաց:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18

Այսօր միայն, ոհ, այսօր
Գեղեցիկ ես ու հըզօր.
Վաղը, ափսոս, այն վաղը
Պիտի բերէ դագաղը:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19

Աշխատողին համար հաց
Համեղ է քան խորոված.
Հարուստ, աղքատ, մանչ, աղջիկ,
Աշխատանքէ մի՛ փախչիր:

17

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 14

Երջանկութեան պատկերին
Եղան մարդիկ շատ գերին,
Ու տակաւին կ'երազե՛ն
Դղեակ շինել աւաղէն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 15

Անուշ երգեր սոխակին,
Վարդի թերթեր ցողագին,
Զեփիւռ, քընար, փայլն աստեղց
Փոր չեն լեցներ, բանաստեղծ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 16

Վիշտը՝ մանուկ անօթի՝
Կաթի, խնամքի կարօտի.
Եւ դուն ամէն բան ներես
Այս մանուկին աներես:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20

Խայթող մեղուն կ'իյնայ գետին
Ու կը փրչէ շունչն իր յետին.
Ասկէ սորվիլ դուն կրնաս՝
Խայթողինն է բուն վընաս:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 21

Յորեկն որքան ըլլայ սլայծառ՝
Այնքան մըթին կ'ըլլայ ստուերն.
Դիշերն որքան ըլլայ խաւար՝
Պիտ' այնքան ջինջ սկսկան աստղերն:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 22

Մանուկնե՛րն ալ չըլլային՝
Եւ տխրութեան ճմրային
Զըյաջորդէր պերճ Ապրիլ՝
Ո՞վ պիտ' ուզէր դեռ ապրիլ:

0

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23

Սիրտն է մարդուն
Յաճախ ժեռուտ,
Վստահէ դուն
Լոկ ու ժնրուդ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 24

Մօտը մ'երթար
Արբեցողին.
Շատ սիրտ ու քսակ
Պարպեց օդին:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25

Քու շիրմիդ մօտ
Ամէն բերան՝
Կրնա՞յ ըսել՝
Մարդ մըն էր ան:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26

Ամէն բանի կայ մէկ վախճան,
Զոր կը տանջէ քեզ սեւ խորհուրդ.
Կեանք լոկ ցաւ չէ, ոչ ալ խրախճան,
Այլ երկուքին հաւասար խառնուրդ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 27

Տրտունջէն ո՛վ քաղեց օգուտ,
Դործն է կեանքին օրէնքն աւագ.
Պարտքը աշխոյժ կուտայ հոգուդ,
Որ ան չըլլայ գութի նշաւակ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 28

Ըրէ կեանքիդ նըշանաբան՝
Դործել ուղիդ, անդուլ, սիրով,
Եւ ջմանչնալ ոչ մէկ խափան
Ու չարին դէմ մնալ անխըռով:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29

Թող քու սիրտիդ ըլլայ պաշար
Քաջութեան հետ սէր ճշմարիտ.
Նրկարագիր մը անկաշառ
Ընտիր սեպէ քան մարգարիտ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30

Նեղ շրջանիդ մէջ կրնաս դուն
Կեանք մը ըլլալ խիստ օգտակար.
Գործեր ուղիղ եւ խմաստուն
Մեծ կեանքերու են հիմնաքար:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31

Եւ քու սիրտիդ բարախման հետ
Կը դադրի գործն քու մատերուն,
Բայց ցանած լոյսը չըլլար անհետ,
Պիտի ազդէ դեռ շատ հեռուն:

Ամէն իրաւունք հեղինակին վերապահուած է:

9/11

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0339143

24904